

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (yhdeksäs jaosto)

28 päivänä lokakuuta 2021 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Direktiivi 2014/65/EU – Rahoitusvälineiden markkinat –
Delegoitu asetus (EU) 2017/565 – Sijoituspalveluyritykset – 56 artikla –
Asianmukaisuuden arviointi ja siihen liittyvät kirjanpitovelvoitteet – 72 artikla –
Tietojen säilyttäminen – Säilyttämistä koskevat yksityiskohtaiset säännöt –
Asiakkaiden luokittelua koskevat tiedot – Tiedot sijoituspalveluihin liittyvistä kuluista
ja veloituksista

Asiassa C-95/20,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Administrativen sad Varna (Varnan hallintotuomioistuin, Bulgaria) on esittänyt 11.2.2020 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 25.2.2020, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

”Varchev Finans” EOOD

vastaaan

Komisija za finansov nadzor,

Okrazhna prokuratura – Varnan

osallistuessa asian käsittelyyn,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (yhdeksäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: kolmannen jaoston puheenjohtaja K. Jürimäe, joka hoitaa yhdeksännen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit S. Rodin (esittelevä tuomari) ja N. Piçarra,

julkisasiamies: J. Richard de la Tour,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– ”Varchev Finans” EOOD, edustajanaan M. Valchanova, advokat,

* Oikeudenkäyntikieli: bulgaria.

- Komisia za finansov nadzor, edustajinaan B. Gercheva, L. Valchovska ja M. Vasileva,
- Saksan hallitus, asiamiehinään J. Möller ja R. Kanitz,
- Euroopan komissio, asiamiehinään aluksi Y. Marinova, J. Rius ja T. Scharf, sittemmin Y. Marinova ja T. Scharf,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU täydentämisestä sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamisen edellytysten ja kyseisessä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta 25.4.2016 annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2017/565 (EUVL 2017, L 87, s. 1) 56 artiklan 2 kohdan ja 72 artiklan 2 kohdan, luettuina yhdessä kyseisen delegoidun asetuksen liitteen I kanssa, tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat ”Varchev Finans” EOOD ja Komisia za finansov nadzor (finanssivalvontaviranomainen, Bulgaria; jäljempänä KFN) ja joka koskee seuraamusmaksuja, jotka kyseiselle yhtiölle määrättiin asiakkaiden luokittelua ja näille sijoituspalvelujen kuluista ja liitännäisistä veloituksista ilmoitettuja tietoja koskevien rekisterien pitämistä koskevan velvollisuuden laiminlyönnin vuoksi.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 2014/65/EU

- 3 Rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta 15.5.2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU (EUVL 2014, L 173, s. 349) 16 artiklan, jonka otsikko on ”Toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset”, 6 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Sijoituspalveluyrityksen on huolehdittava siitä, että sen tarjoamista palveluista, harjoittamasta toiminnasta ja toteuttamista liiketoimista on olemassa riittävää kirjanpitoa, jotta toimivaltainen viranomainen voi hoitaa valvontatehtävänsä ja suorittaa tämän direktiivin, [rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta 15.5.2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 600/2014 (EUVL 2014, L 173, s. 84)], [markkinoiden väärinkäytöstä määrättävistä rikosoikeudellisista seuraamuksista 16.4.2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/57/EU (markkinoiden väärinkäyttödirektiivi) (EUVL 2014, L 173, s. 179)] ja [markkinoiden väärinkäytöstä sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta 16.4.2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014 (markkinoiden väärinkäyttöasetus) (EUVL 2014, L 173, s. 1)] mukaiset lainvalvontatoimet ja erityisesti varmistaa, että

sijoituspalveluyritys on täyttänyt kaikki velvoitteensa, mukaan lukien sen asiakkaisiin tai potentiaalisiin asiakkaisiin ja markkinoiden eheyteen liittyvät velvoitteet.”

- 4 Direktiivin 2014/65 25 artiklan, jonka otsikko on ”Soveltuvuuden ja asianmukaisuuden arviointi sekä tietojen antaminen asiakkaille”, 2, 3, 5 ja 8 kohdassa säädetään seuraavaa:

”2. Tarjotessaan sijoitusneuvontaa tai salkunhoitoa sijoituspalveluyrityksen on hankittava tarvittavat tiedot asiakkaan tai potentiaalisen asiakkaan tietämyksestä ja kokemuksesta tietystä tuotteesta tai palvelusta sekä tämän taloudellisesta tilanteesta, mukaan lukien tappionsietokyky, ja sijoitustavoitteista, mukaan lukien riskiraja, jotta sijoituspalveluyritys voi suositella asiakkaalle tai potentiaaliselle asiakkaalle soveltuvia ja erityisesti tämän riskirajan ja tappionsietokyvyn mukaisia sijoituspalveluja ja rahoitusvälineitä.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kun sijoituspalveluyritys tarjoaa sijoitusneuvontaa, jossa suositellaan 24 artiklan 11 kohdan mukaisesti niputettujen palvelujen tai tuotteiden pakettia, koko niputettu paketti on soveltuva.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sijoituspalveluyritys muita kuin 2 kohdassa tarkoitettuja sijoituspalveluja tarjotessaan pyytää asiakasta tai potentiaalista asiakasta antamaan tietoja tietämyksestään ja kokemuksestaan tietystä tarjotusta tai pyydetyistä tuotteista tai palvelusta, jotta yritys voi arvioida, onko suunniteltu sijoituspalvelu tai -tuote asiakkaalle asianmukainen. Kun suunnitellaan 24 artiklan 11 kohdan mukaisesti niputettujen palvelujen tai tuotteiden pakettia, arvioinnissa on otettava huomioon, onko koko niputettu paketti asianmukainen.

Jos sijoituspalveluyritys katsoo ensimmäisen alakohdan mukaisesti saadun tiedon perusteella, että tuote tai palvelu ei ole asiakkaalle tai potentiaaliselle asiakkaalle soveltuva, sen on varoitettava asiakasta tai potentiaalista asiakasta. Varoitus voidaan esittää vakiomuodossa.

Jos asiakkaat tai potentiaaliset asiakkaat eivät anna ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja tietoja tai antavat riittämättömät tiedot tietämyksestään ja kokemuksestaan, sijoituspalveluyrityksen on varoitettava asiakkaita tai potentiaalisia asiakkaita siitä, että sijoituspalveluyrityksellä ei ole mahdollisuutta määrittää, onko suunniteltu palvelu tai tuote näille soveltuva. Varoitus voidaan esittää vakiomuodossa.

--

5. Sijoituspalveluyrityksen on luotava arkisto, joka sisältää asiakkaan ja sijoituspalveluyrityksen välillä sovitun asiakirjan tai sovitut asiakirjat, jossa tai joissa määritetään osapuolten oikeudet ja velvoitteet sekä muut sijoituspalveluyrityksen asiakkaalle tarjoamien palvelujen ehdot. Sopimuspuolten oikeudet ja velvoitteet voidaan sisällyttää viitteinä muihin asiakirjoihin tai oikeudellisesti sitoviin teksteihin.

--

8. Siirretään komissiolle valta hyväksyä 89 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että sijoituspalveluyritykset noudattavat tämän artiklan 2–6 kohdassa vahvistettuja periaatteita tarjotessaan asiakkailleen sijoitus- tai oheispalveluja, mukaan lukien tiedot, jotka on saatava arvioitaessa palvelujen ja rahoitusvälineiden soveltuvuutta tai asianmukaisuutta yritysten asiakkaille – ”

Delegoitu asetus 2017/565

5 Delegoitu asetus 2017/565 annettiin muun muassa direktiivin 2014/65 25 artiklan 8 kohdan nojalla.

6 Delegoidun asetuksen johdanto-osan 92 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Tietoja, jotka sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä, olisi mukautettava liiketoiminnan luonteen, sijoituspalvelujen tyyppin ja toteutettujen toimien mukaisesti, kunhan direktiivissä [2014/65], asetuksessa [N:o 600/2014], asetuksessa [N:o 596/2014], direktiivissä [2014/57] sekä tässä asetuksessa säädetyt säilytysvelvoitteet täytetään ja kunhan toimivaltaiset viranomaiset pystyvät toteuttamaan valvontatehtäviään ja tekemään valvontatoimia, jotta varmistetaan sekä sijoittajansuoja että markkinoiden eheys.”

7 Asetuksen N:o 2017/565 50 artiklan, jonka otsikko on ”Kuluja ja liitännäisiä veloituksia koskevat tiedot”, 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Asiakkaille koituvia kuluja ja veloituksia koskevien etukäteen ja jälkikäteen julkistettavien tietojen osalta sijoituspalveluyritysten on koottava yhteen seuraavat tiedot:

a) kaikki kulut ja liitännäiset veloitukset, jotka sijoituspalveluyritys tai muut osapuolet, joiden puoleen asiakasta on kehoitettu kääntymään, veloittavat asiakkaille tarjotuista sijoituspalveluista ja/tai oheispalveluista;

b) kaikki rahoitusvälineiden valmistamiseen ja hallintaan liittyvät kulut ja liitännäiset veloitukset.

– –”

8 Kyseisen delegoidun asetuksen 56 artiklassa, jonka otsikko on ”Asianmukaisuuden arviointi ja siihen liittyvät kirjanpitovelvoitteet”, säädetään seuraavaa:

”1. Sijoituspalveluyritysten on määritettävä, onko asiakkaalla tarvittava kokemus ja ymmärrys, jotta asiakas ymmärtää tarjottuun tai pyydettyyn tuotteeseen tai sijoituspalveluun liittyvät riskit, kun arvioidaan direktiivin [2014/65] 25 artiklan 3 kohdan mukaisesti, onko sijoituspalvelu asiakkaalle asianmukainen.

Sijoituspalveluyritys voi edellä olevan soveltamiseksi olettaa, että ammattimaisella asiakkaalla on riittävä kokemus ja tietämys sellaisiin sijoituspalveluihin, liiketoimiin tai liiketoimi- tai tuotelajeihin liittyvien riskien ymmärtämiseksi, joiden osalta se on luokiteltu ammattimaiseksi asiakkaaksi.

2. Sijoituspalveluyritysten on säilytettävä toteutettuja asianmukaisuuden arviointeja koskevat tallenteet, ja niiden on sisällettävä seuraavat tiedot:

a) asianmukaisuuden arvioinnin tulos;

b) asiakkaalle mahdollisesti annettu varoitus, kun sijoituspalvelun tai tuotteen oston arvioitiin saattavan olla asiakkaalle epäasianmukaista, sekä tieto siitä, pyysikö asiakas jatkamaan liiketoimea varoituksesta huolimatta, ja tarvittaessa tieto siitä, hyväksyikö yritys asiakkaan pyynnön jatkaa liiketoimea;

- c) asiakkaalle mahdollisesti annettu varoitus, jos asiakas ei antanut riittävästi tietoa, jotta yritys olisi voinut toteuttaa asianmukaisuuden arvioinnin, sekä tieto siitä, pyysikö asiakas jatkamaan liiketoimea varoituksesta huolimatta, ja tarvittaessa tieto siitä, hyväksyikö yritys asiakkaan pyynnön jatkaa liiketoimea.”
- 9 Delegoidun asetuksen 72 artiklassa, jonka otsikko on ”Tietojen säilyttäminen”, säädetään seuraavaa:
- ”1. Tiedot on säilytettävä välineellä, joka mahdollistaa tietojen säilyttämisen siten, että toimivaltainen viranomaisella saa ne käyttöönsä myös vastaisuudessa, ja ne on säilytettävä sellaisessa muodossa ja sellaisella tavalla, että seuraavat edellytykset täyttyvät:
- a) toimivaltainen viranomaisella pääsee tietoihin nopeasti ja voi todentaa kaikki kunkin liiketoimen käsittelyn keskeiset vaiheet;
- b) oikaisut tai muut muutokset sekä säilytettyjen tietojen sisältö ennen tällaisia oikaisuja tai muita muutoksia voidaan selvittää helposti;
- c) tietoja ei voida muutoin manipuloida eikä muuttaa;
- d) tietotekniikan tai muiden keinojen tehokas hyödyntäminen on mahdollista, kun tietojen analysointi on muutoin hankalaa niiden määrän ja luonteen vuoksi;
- e) yrityksen järjestelyt täyttävät kirjanpito vaatimukset käytetystä teknologiasta riippumatta.
2. Sijoituspalveluyritysten on pidettävä kirjaa vähintään tämän asetuksen liitteessä I yksilöidyistä seikoista toimintojensa luonteen mukaisesti.
- Tämän asetuksen liitteessä I yksilöityjä seikkoja koskeva luettelo ei rajoita muusta lainsäädännöstä johtuvien muiden kirjanpito velvoitteiden noudattamista.
3. Sijoituspalveluyritysten on pidettävä kirjaa myös kaikista periaatteista ja menettelyistä, jotka niiden on säilytettävä kirjallisesti direktiivin [2014/65], asetuksen [N:o 600/2014], direktiivin [2014/57] ja asetuksen [N:o 596/2014] ja niiden täytäntöönpanotoimenpiteiden mukaisesti.
- Toimivaltaiset viranomaiset voivat vaatia sijoituspalveluyrityksiä pitämään kirjaa myös muista seikoista tämän asetuksen liitteessä I yksilöidyn luettelon lisäksi.”
- 10 Delegoidun asetuksen 2017/565 liite I, jonka otsikko on ”Kirjanpito”, sisältää luettelon tiedoista, joista sijoituspalveluyritysten on vähintään pidettävä kirjaa toimintojensa luonteen mukaisesti. Kyseisen luettelon mukaan tietoja, joista on pidettävä kirjaa, ovat muun muassa otsikon ”Asiakkaan arviointi” alla mainittu ”Sovellettuuden ja asianmukaisuuden arviointi” ja otsikon ”Yhteydenpito asiakkaisiin” alla mainitut ”Tiedot kuluista ja liitännäisistä veloituksista”.

Bulgarian oikeus

- 11 Rahoitusvälineiden markkinoista annetun lain (Zakon za pazarite na finansovi instrumenti; DV nro 15, 16.2.2018), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa, 71 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan sijoituspalveluyritysten on annettava hyvissä ajoin asianmukaisella tavalla ja tietojen

antamista koskevien vaatimusten mukaisesti todenperäisiä, selkeitä ja harhaanjohtamattomia tietoja asiakkailleen tai potentiaalisille asiakkailleen eri kuluista ja veloituksista, jotka asiakkaalta peritään, sekä niiden määrästä.

- 12 Kyseisen lain 290 §:n 9 momentin 16 kohdan ensimmäisessä vaihtoehdossa, luettuna yhdessä kyseisen pykälän 1 momentin 16 kohdan kanssa, säädetään, että oikeushenkilöille ja ammatinharjoittajille määrätään Euroopan unionin asetuksen sovellettavien vaatimusten rikkomisesta, mikäli muualla ei toisin säädetä, 5 000–1 000 000 Bulgarian levin (BGN) (n. 2 500–510 000 euroa) suuruinen seuraamusmaksu ja rikkomisen uusimisen yhteydessä 10 000–2 000 000 BGN:n (n. 5 000–1 020 000 euroa) suuruinen seuraamusmaksu.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 13 Varchev Finans on sijoituspalveluyritys, jolla on KFN:n myöntämä lupa tarjota sijoituspalveluja ja harjoittaa sijoitustoimintaa.
- 14 Varchev Finansissa tehtiin KFN:n varajohtajan 20.8.2018 antaman määräyksen perusteella tarkastus, jonka yhteydessä sitä vaadittiin myöntämään pääsy kaikkiin sen pitämiin lakisääteisiin rekistereihin. Tarkastuksessa todettiin, ettei Varchev Finans ollut pitänyt rekisteriä, johon se olisi kirjannut tiedot asiakkaitaan varten suorittamistaan sijoitustuotteiden ja -palvelujen asianmukaisuuden arvioinneista, eikä rekisteriä, johon se olisi kirjannut asiakkaille sijoituspalvelujen kuluista ja niihin liittyvistä veloituksista annetut tiedot.
- 15 Tämän seurauksena Varchev Finansille määrättiin 20.5.2019 tehdyllä päätöksellä kaksi seuraamusmaksua ensinnäkin delegoidun asetuksen 2017/565 56 artiklan 2 kohdan, luettuna yhdessä kyseisen delegoidun asetuksen 72 artiklan 2 kohdan ja sen liitteen I kanssa, ja toiseksi kyseisen asetuksen 72 artiklan 2 kohdan, luettuna yhdessä mainitun delegoidun asetuksen liitteen I kanssa, rikkomisen seurauksena.
- 16 Varchev Finans nosti kyseisestä päätöksestä kanteen Rayonen sad Varnassa (Varnan piirituomioistuin, Bulgaria), joka hylkäsi kanteen ja vahvisti, ettei Varchev Finans ollut pitänyt rekisterejä, mikä oli delegoidussa asetuksessa 2017/565 asetettujen vaatimusten vastaista.
- 17 Varchev Finans teki Rayonen sad Varnan tuomiosta kassaatiovalituksen ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen eli Administrativen sad Varnaan (Varnan hallintotuomioistuin, Bulgaria) ja väitti muun muassa, että KFN oli tulkinnut ja soveltanut virheellisesti delegeoitua asetusta 2017/565. Kyseisen delegoidun asetuksen saksan-, englannin- ja ranskankielisten versioiden perusteella Varchev Finansilla ei mielestään ollut velvollisuutta pitää rekisterejä muodollisessa merkityksessä vaan ainoastaan säilyttää ”tiedot”, jotka KFN:n mukaan olivat saatavissa yrityksessä.
- 18 KFN sitä vastoin väittää, että kyseisen delegoidun asetuksen säännösten bulgariankielisestä versiosta ilmenee, että pääasian kantajan olisi pidettävä rekisterejä muodollisessa merkityksessä.
- 19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo kyseisten väitteiden perusteella ja verrattuaan delegoidun asetuksen 2017/565 56 artiklan 2 kohdan ja 72 artiklan 2 kohdan merkityksellisten ilmaisujen bulgarian-, saksan-, englannin- ja ranskankielisiä versioita, että ennakkoratkaisu on

tarpeen sen ratkaisemiseksi, onko kyseisten säännösten perusteella riittävää, että niissä tarkoitettut tiedot sisällytetään sijoituspalveluyrityksen asiakkaita koskevaan aineistoon, vai onko ne sisällytettävä järjestelmällisesti erillisiin rekistereihin.

20 Tässä tilanteessa Administrativen sad Varna on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Edellytetäänkö [delegoidun asetuksen 2017/565] 56 artiklan 2 kohdassa, luettuna yhdessä [sen] 72 artiklan 2 kohdan ja liitteen I kanssa, että

- sijoituspalveluyritykset pitävät erillistä yhtenäistä rekisteriä (tietokantaa), jossa on jokaisen yksittäisen asiakkaan osalta tehdyistä soveltuvuutta ja asianmukaisuutta koskevista arvioinneista tallenteet, jotka sisältävät direktiivin [2014/65] 25 artiklan 2 ja 3 kohdassa sekä [delegoidun asetuksen 2017/565] 50 artiklassa säädetyt (ajantasaiset) seikat,
- vai riittääkö, että edellä mainitut tiedot ovat saatavilla sijoituspalveluyrityksessä, että ne on liitetty kunkin direktiivin [2014/65] 25 artiklan 5 kohdassa tarkoitettun asiakkaan aineistoon ja niitä säilytetään siten, että toimivaltainen viranomainen saa ne käyttöönsä myös vastaisuudessa ja että delegoidun asetuksen 72 artiklan 1 kohdan edellytykset täyttyvät?

2) Edellytetäänkö [delegoidun asetuksen 2017/565] 72 artiklan 2 kohdassa, luettuna yhdessä [sen] liitteen I kanssa, että

- sijoituspalveluyritykset pitävät erillistä yhtenäistä rekisteriä (tietokantaa), jossa on tallenteet jokaiselle asiakkaalle annetuista kuluja ja liitännäisiä veloituksia koskevista tiedoista, jotka sisältävät [delegoidun asetuksen 2017/565] 45 artiklassa säädetyt (ajantasaiset) seikat,
- vai riittääkö, jos edellä mainitut tiedot ovat saatavilla sijoituspalveluyrityksessä, että ne on liitetty kunkin direktiivin [2014/65] 25 artiklan 5 kohdassa tarkoitettun asiakkaan aineistoon ja niitä säilytetään siten, että toimivaltainen viranomainen saa ne käyttöönsä myös vastaisuudessa ja että delegoidun asetuksen 72 artiklan 1 kohdan edellytykset täyttyvät?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustele kysymyksillään, jotka on tutkittava yhdessä, olennaisilta osin sitä, onko delegoidun asetuksen 2017/565 56 artiklan 2 kohtaa ja 72 artiklan 2 kohtaa, luettuina yhdessä kyseisen delegoidun asetuksen liitteen I kanssa, tulkittava siten, että sijoituspalveluyritysten on säilytettävä tiedot kunkin yksittäisen asiakkaan osalta tehdyistä sijoitustuotteiden ja -palvelujen soveltuvuutta ja asianmukaisuutta koskevista arvioinneista sekä kullekin asiakkaalle ilmoitetuista sijoituspalvelujen kuluja ja niihin liittyviä veloituksia koskevista tiedoista erillisissä yhtenäisissä rekistereissä, esimerkiksi sähköisen tietokannan muodossa.

- 22 Aluksi on mainittava, että vaikka kyseisten säännösten bulgariankielisessä versiossa käytetyn ilmaisun ”registri” perusteella oletettaisiin – kuten KFN korostaa –, että kyseisissä säännöksissä viitataan velvollisuuteen pitää rekisteriä muodollisessa merkityksessä, mainittujen säännösten eri kieliversioiden välillä on eroja, kuten sekä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin että kaikki pääasian asianosaiset ovat esittäneet.
- 23 On nimittäin niin, että vaikka delegoidun asetuksen 2017/565 56 artiklan 2 kohdan ja 72 artiklan 2 kohdan sekä sen liitteen I tietyissä kieliversioissa, kuten espanjankielisessä (registros), englanninkielisessä (records), italiankielisessä (registrazioni) tai portugalinkielisessä (registros) versiossa, viitataan bulgariankielisen version tavoin ”rekisteriin”, eräissä toisissa kieliversioissa, kuten kyseisten säännösten saksankielisessä (Aufzeichnungen) tai ranskankielisessä (enregistrements) versiossa, viitataan pikemminkin pelkkiin ”tallenteisiin”, joten niistä ei voida yksiselitteisesti päätellä, tarkoitetaanko kyseisillä ilmaisuilla rekisterejä muodollisessa merkityksessä vai pikemminkin pelkkiä ”tallenteita”.
- 24 Tässä yhteydessä on siten muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jossakin kieliversiossa käytettyä unionin oikeuden säännöksen sanamuotoa ei voida käyttää tämän säännöksen ainoana tulkintaperusteena eikä sille voida antaa etusijaa muihin kieliversioihin nähden. Unionin oikeuden säännöksiä on nimittäin tulkittava ja sovellettava yhtenäisesti ottaen huomioon kaikki unionin kielillä laaditut versiot, ja näiden versioiden poiketessa toisistaan kyseessä olevaa säännöstä on tulkittava sen lainsäädännön systematiikan ja tarkoituksen mukaan, jonka osa säännös on (tuomio 25.7.2018, Teglgård ja Fløjstrupgård, C-239/17, EU:C:2018:597, 37 ja 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 25 Tässä yhteydessä on todettava, että delegoidussa asetuksessa 2017/565 sijoituspalveluyrityksille asetetut tallentamisvelvoitteet on ilmaistu paitsi yksittäin tietyissä kyseisen delegoidun asetuksen säännöksissä, kuten sijoitustuotteiden ja -palvelujen asianmukaisuuden arvioinnin osalta mainitun delegoidun asetuksen 56 artiklan 2 kohdassa, mutta myös yleisesti saman asetuksen III luvun 8 jaksossa, jonka otsikko on ”Kirjanpito”.
- 26 Kyseiseen jaksoon sisältyy delegoidun asetuksen 2017/565 72 artikla, jonka otsikko on ”Tietojen säilyttäminen”. Sen 1 kohdassa säädetään yhtäältä, että tiedot on säilytettävä sellaisessa muodossa ja sellaisella tavalla, joka täyttää kyseisen kohdan a–e alakohdassa säädetyt edellytykset, muun muassa sen edellytyksen, että toimivaltaisen viranomaisen on voitava saada kyseessä olevat tiedot helposti käyttöön.
- 27 Toisaalta kyseisen delegoidun asetuksen 72 artiklan 2 kohdassa säädetään velvollisuudesta pitää kirjaa vähintään mainitun delegoidun asetuksen liitteessä I olevassa luettelossa yksilöidyistä seikoista, mukaan lukien pääasiassa kyseessä olevat tiedot kunkin yksittäisen asiakkaan osalta tehdyistä sijoitustuotteiden ja -palvelujen soveltuvuutta ja asianmukaisuutta koskevista arvioinneista sekä kullekin asiakkaalle ilmoitetuista sijoituspalvelujen kuluja ja niihin liittyviä veloituksia koskevista tiedoista.
- 28 Kuten saman delegoidun asetuksen johdanto-osan 92 perustelukappaleesta ilmenee, näillä tietojen säilyttämiseen liittyvillä vaatimuksilla pyritään varmistamaan se, että toimivaltaiset viranomaiset pystyvät hoitamaan valvontatehtäviään ja tekemään valvontatoimia, jotta varmistetaan sekä sijoittajansuoja että markkinoiden eheys.

- 29 Delegoidun asetuksen 2017/565 tallentamisvelvoitteita koskevien säännösten systematiikasta ja tarkoituksesta seuraa siten, että kyseisellä asetuksella pyritään määrittämään ne tiedot, jotka sijoituspalveluyritysten vähintään on säilytettävä, mutta kyseisten tietojen säilyttämisen muodon ja säilyttämistavan osalta siinä asetetaan vain tiettyjä vaatimuksia, jotka säilyttämisen on täytettävä ja jotka koskevat muun muassa sitä, että toimivaltaisten valvontaviranomaisten on voitava saada ne helposti käyttöönsä.
- 30 Tästä seuraa, että huolimatta kyseisten säännösten eri kieliversioihin sisältyvistä viittauksista ”rekistereihin” niitä ei voida tulkita siten, että sijoituspalveluyritykset velvoitettaisiin käyttämään jotakin tiettyä kyseisten tietojen säilyttämismuotoa, kuten ottamaan käyttöön erillisen yhtenäisen rekisterin sähköisen tietokannan muodossa.
- 31 Tällainen tulkinta veisi tarkoituksen delegoidun asetuksen 2017/565 72 artiklan 1 kohdan a–e alakohdassa määritellyiltä vaatimuksilta, jotka tietojen säilyttämisen on täytettävä.
- 32 Erityisesti kyseisen delegoidun asetuksen 72 artiklan 1 kohdan e alakohdasta ilmenee, että sijoituspalveluyrityksen järjestelyjen on täytettävä kirjanpito vaatimukset ”käytetystä teknologiasta riippumatta”. Tästä seuraa, että delegeoitu asetus perustuu tiettyyn ”teknologianeutraalisuuteen” siinä mielessä, että tietojen säilyttämistavan valinta jätetään siinä sijoituspalveluyritysten tehtäväksi, kunhan valittu tapa täyttää kaikki delegoidun asetuksen 2017/565 72 artiklan 1 kohdassa säädetyt vaatimukset.
- 33 Delegoidun asetuksen 2017/565 56 artiklan 2 kohdan ja 72 artiklan 2 kohdan sekä sen liitteen I säännösten tulkitseminen siten, että niissä käytetyt sanamuodot koskevat rekistereitä muodollisessa merkityksessä pikemminkin kuin pelkkiä ”tallenteita”, ei ilmene myöskään direktiivistä 2014/65, jonka nojalla kyseinen delegeoitu asetus on annettu.
- 34 Direktiivin 2014/65 16 artiklan 6 kohdassa – jossa jäsenvaltiot veloitetaan huolehtimaan siitä, että sijoituspalveluyritykset pitävät kirjaa tarjoamistaan palveluista, harjoittamistaan toiminnasta ja toteuttamistaan liiketoimista, jotta toimivaltainen viranomainen voi hoitaa valvontatehtävänsä ja suorittaa lainvalvontatoimensa – tai kyseisen direktiivin 25 artiklan 5 kohdassa, jonka mukaan sijoituspalveluyrityksen on luotava arkisto, joka sisältää asiakkaan ja sijoituspalveluyrityksen välillä sovitun asiakirjan tai sovitut asiakirjat, jossa tai joissa määritetään osapuolten oikeudet ja veloitteet sekä muut sijoituspalveluyrityksen asiakkaalle tarjoamien palvelujen ehdot – ei säädetyä siitä teknisestä tavasta, jolla sijoituspalveluyritysten tallentamat tiedot on säilytettävä.
- 35 Esitettyihin kysymyksiin on edellä esitetyn perusteella vastattava, että delegoidun asetuksen 2017/565 56 artiklan 2 kohtaa ja 72 artiklan 2 kohtaa, luettuina yhdessä kyseisen delegoidun asetuksen liitteen I kanssa, on tulkittava siten, että sijoituspalveluyritysten ei tarvitse säilyttää tietoja kunkin yksittäisen asiakkaan osalta tehdyistä sijoitustuotteiden ja -palvelujen soveltuvuutta ja asianmukaisuutta koskevista arvioinneista sekä kullekin asiakkaalle ilmoitetuista sijoituspalvelujen kuluja ja niihin liittyviä veloituksia koskevista tiedoista erillisissä yhtenäisissä rekistereissä, esimerkiksi sähköisen tietokannan muodossa, vaan kyseisten tietojen säilyttämistapa voidaan valita vapaasti, kunhan se täyttää kaikki mainitun delegoidun asetuksen 72 artiklan 1 kohdassa säädetyt vaatimukset.

Oikeudenkäyntikulut

- 36 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (yhdeksäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU täydentämisestä sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamisen edellytysten ja kyseisessä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta 25.4.2016 annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2017/565 56 artiklan 2 kohtaa ja 72 artiklan 2 kohtaa, luettuina yhdessä kyseisen delegoidun asetuksen liitteen I kanssa, on tulkittava siten, että sijoituspalveluyritysten ei tarvitse säilyttää tietoja kunkin yksittäisen asiakkaan osalta tehdyistä sijoitustuotteiden ja -palvelujen soveltuvuutta ja asianmukaisuutta koskevista arvioinneista sekä kullekin asiakkaalle ilmoitetuista sijoituspalvelujen kuluja ja niihin liittyviä veloituksia koskevista tiedoista erillisissä yhtenäisissä rekistereissä, esimerkiksi sähköisen tietokannan muodossa, vaan kyseisten tietojen säilyttämistapa voidaan valita vapaasti, kunhan se täyttää kaikki mainitun delegoidun asetuksen 72 artiklan 1 kohdassa säädetyt vaatimukset.

Allekirjoitukset